

^[א] ונכרתו לו: תענית ז: ת. סנהדרין ז' א'; (ז) ב"ב י"א,

גמילות חסדים

הגהות הב"ח

(א) גמ' על מעשה פוער ואמר ר' חמא בר חינאי מפני מה נסתתר קברו של משה מעיני כשר ודם מפני שגלו ידוע לפני הקב"ה שעמד ציהמ"ק לחרב ולהגלות את ישראל מארצם שמה יצאו לקבורתו של משה בצלוה שעה ויעמדו צבניה ויתמננו למשה ויאתרו לו משה רבינו עמוד תפילה בעדתי ועומד משה ומגבל את הגזירה מפני שחביבים לדיקים צמיתתם יותר מנחיהם שכן אתה מואל בשעה שהיו ישראל נשמד וסמרו צמטתיהם ועשו עגל קרף הקב"ה על ישראל ואמר למשה הרף נשמד וסמרו כמה לדיקים היו באומרו הדור וזמה חסדים משה ואהרן יהושע אלנד והזרד וע' וקנים ושאר חכמים ותלמידים ולא עשה בשמים ולא ביטל הגזירה אלא בשגיל משה ואמר ר' חמא בר חינאי מאי דכתיב:

מוסף רש"י

דבר הבא מן העור. כגון זמר הארנבים שהאל כך זום ועשה להם כמות ממנו (ובראשית ג כא),

הדרן עלך המקנא

לאשתו

גסטרל. מושל כמה שאמר קומוס דוכוס ושלטון וחזירו ריהטון קורטון גסטרל (צרכות דף 33): **ויצרך אלהים את יצחק**. ניחמו על אציו וצרכו צרכת אצלים: **דבר הצא מן העור**. של זמר הוא: **שהעור נהנה ממנו**. של פשתן שאדם לובש סמוך לעורו: **סחילטו גמילות חסדים**. הלצני ערומים: **ולפושעים יפגיע**. צשציל פושעים הפגיע: **הערה**. הריק:

הדרן עלך המקנא

היה מביא את מנחתה. הצעל כדכתיב והביא את קרבנה עליה וגו' (במדבר ה): **כפיפה מזריק**. סל של נכרי דקל זרדים שגדילין סביב הדקל: **כדי ליגעה**. בגמרא מפרש טעמא: **סחילטן וסופן**. השתא משמע כשמציאה מציתו מציאה ככלי שרת לעזרה: **וסופה צגלי שרת**. קודם קמיליה: **כל המנחות טעונות שמן ולבונה**. כדכתיב ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה (ויקרא ז), ולקמיה [דף טו. פריך והאיכא מנחת חוטא: וזו אינה טעונה. כדכתיב צה לא יצוק עליה שמן וגו' (במדבר ה): **צאוס מן הסטין**. כדכתיב סלת חטים מעשה אותם (שמות טז): **מנחת העומר**. צאה מן שעורים. במסכת מנחות (דף סח): **ילפינן לה מקראי: צאה גרש**. כדכתיב גרש כרמל תקריב את מנחת צורין (ויקרא ז) ובמסכת מנחות (דף סו): אמרינן במנחת העומר הכתוב מדבר: **גרש**. צשעורים מוצמר צבו מנופה צ"ג נפה כעין סולת חטים: **קמת**. הכל מעורב כמו שנטמן: **גב'ו** וכל כך **למה**. למה אנו טורחין ליגעה: **על עוצרי ראונו**. שאם זינמה עצרה על ראונו של מקוס ורואה שמודה שלא תיזדק: **קסברי**. האי תנא דאמר משום דחסה הוא: משקה

המקנא פרק ראשון סוטה

יד.

מפני מה נקבר מול בית פעור כדי לצפר על מעשה פעור. ומדרש אגדה בכל שנה ושנה בעת שחטאו ישראל צבנות מואב צלותו פרק צית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עון וכשהוא רואה קצרו של משה חוזר ושוקע שמשא רצינו שקעו צקרקע עד חוטמו וכל שעה שעולה חוזר ושקע למקום ששקעו משה רצינו. מתוספת רצי:

הדרן עלך המקנא

מביא את מנחתה. אין סדר המשנה וסדר הפרשה מכוניין שהרי כך סדר הפרשה קינא לה ונסתרה מעלה האשה ומציא את מנחתה הכהן מביא פיילי של חרס ונותן לתוכו חלי לוג מים מן הכיור ונותן צו עפר מעמיד האשה ברך משה ואהרן ומוחו צבגדיה וסותר את שערה ונותן את המנחה על ידיה וציד הכהן מים המרים ומשביע ומתנה עמה וכותב את המגילה ומוחק ומשקה ונוטל מנחתה מתוך כפיפה מזריית ונותן לתוך כלי שרת מניף ומגיש קומץ ומקטיר ולא ידענו למה שינה התנא הסדר ואם סדר התנא דוקא או סדר הפרשה:

כדי ליגעה. שהרי הימה נתונה על ידה עד גמר כל הסדר כדי שתחזור ותודה ולא שייך למימר דדייש טעמא דקרא אלא היכא דנפקא לן מינה מידי דמרכי מיניה וקרא סתמא כתיב וכולל הכל ואנו דורשין טעמו ואומרים זהו הטעם של פסוק הואיל וטעמו צשציל כך איכא דוקא כגון לא תחזול בגד אלמנה משמע צין ענייה ועשירה וקאמר ר"ש טעמא דקרא שאם אתה ממשכן אותה אתה משיא לה שם רע צשכינותיה מתוך שאמה משיב לה העצוב ונאמר ענייה דוקא אין ממשכנין אותה (צ"מ דף קטו):

א

נתאוה משה רבינו ליכנס לא"י וכי לאכול מפריה הוא צריך או לשבוע ממוכה הוא צריך אלא כך אמר משה הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בא"י אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי אמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר מעלה אני עליך כאילו עשיתם שנאמר לכן אחלק לו רבים ואת עצומים יחלק שלל אשר הערה למות נפשו ואת פושעים נמנה והוא חטא רבים נשא ולפושעים יפגיע לכן אחלק לו רבים יכול כאחרונים ולא כראשונים ת"ל ואת עצומים יחלק שלל כאברהם יצחק ויעקב שהן עצומים בתורה ובמצות תחת אשר הערה למות נפשו שמסר עצמו למיתה שנאמר וואם אין מחני נא וגו' ואת פושעים נמנה שנמנה עם מתי מדבר והוא חטא רבים נשא שכיפר על מעשה העגל ולפושעים יפגיע שביקש רחמים על פושעי ישראל שיחזרו בתשובה ו‏^[6] ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר ‏^[10] ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בו:

הדרן עלך המקנא לאשתו

ה'יה ‏^[2] מביא את מנחתה בתוך כפיפה מצרית ונותנה על ידיה כדי ליגעה כל המנחות תחילתן וסופן בכלי שרת וזו תחלתה בכפיפה מצרית ‏^[1] וסופה בכלי שרת ‏^[2] כל המנחות טעונות שמן ולבונה ‏^[3] וזו אינה טעונה לא שמן ולא לבונה וכל המנחות באות מן החטין ‏^[4] וזו באה מן השעורין ‏^[5] מנחת העומר ‏^[6] אע"פ שבאה מן השעורין היא היתה באה גרש וזו באה קמח ר"ג ‏^[7] אומר כשם שמועשיה מעשה בהמה כך קרבנה מאכל בהמה: **גב'ו**‏^[8] תניא אבא חנין אומר משום רבי אליעזר ‏^[9] (וכל כך למה) כדי ליגעה כדי שתחזור בה אם ככה חסה תורה על עוברי רצונו קל וחומר על עושי רצונו וממאי משום דחסה הוא דילמא כי היכי דלא תימחק מגילה קסבר משקה

עין משפט

גר מצוה

ס א מיי פ"א מהל' דעות הלי"ה [1] סמונ עשין ז:
א ב מיי פ"ג מהל' סוטה הלי"צ סמונ עשין נ:

ג [מיי] שס הל' ג':

ב ד ה מיי פ"צ מהל' מעשה הקרבנות הל"ז

ופ"ג מהל' סוטה הלי"ג:

ג ו ז מיי פ"ג מהל' סוטה הלי"צ ופ"צ מהל' מעשה הקרבנות הלכה ז:

ד ח מיי פ"ז מהל' תמידין ומוספין הלי"ה [13]:

תורה אור השלם

1. יקבר אותו בגי בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את קברו עד היום הזה: דברים לד ו
2. ואת הפרכה אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו: דברים לג א
3. אחרי יי אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו וקבלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תרבו: דברים ג ה
4. כי יי אלהיך אש אבקה הוא אל קנא: דברים ד כד

5. ויגש יי אלהים לאדם ולאשתו קתנות עור וקלבשם: בראשית ג כא
6. וירא אליו יי באגלני מקרא והוא ישב פתח האהל ביום היום: בראשית ה א

7. ויהי אחרי מות אברהם ויקבר אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי:

בראשית כה יא
8. לכן אחלק לו רבים ואת עצומים יחלק שלל תחת אשר הערה לקות נפשו ואת פושעים נמנה והוא חטא רבים נשא ולפושעים יפגיע:

9. ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר קתבת: שמות לב לב
10. ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בו כי איני שונא אתך: ירמיהו ז טז

תוספות שאנץ

גסטרא דוכוס ושלטון וחבירו בברכות (ד' עב) ויהטון קטיין גיטרא: היה מביא את מנחתה כדכתיב והביא את קרבנה עליה. בתוך כפיפה מצרית וכו'. צורי של דקל ודרין שגדילין סביב הדקל כדי ליגעה ולא. משום תנופה היא. דלא כתיב תנופה כפרשה עד אחר ונתן על כפייה אלא כדי ליגעה ובגמ' מפרש טעמא: היא היתה גרש פ"ה ממובחר שבו מנופה ב"ג נפה כעין סלת חטים. ל"ה: גב'ו קסבר משקה